

Elke drie maanden verzorgt de VKCR een overzicht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van kunst, cultuur en recht.

Suggesties, aanvullingen en opmerkingen zijn van harte welkom op het mailadres: nieuws.vkcr@gmail.com

INHOUD

1. Wet- en regelgeving
2. Kunsthandel
3. Criminaliteit
4. Musea
5. Restitutie
6. Uitingsvrijheid
7. Overig nieuws

Kalender/ Events

Overzicht virtuele musea

Virtuele tours

Google Arts and Culture

Kalender

16 april: Voorjaarsbijeenkomst VKCR.
Thema: "het rapport van de Commissie evaluatie restitutiebeleid cultuuroederen Tweede Wereldoorlog "Streven naar rechtvaardigheid".

29 april webinar: Restitutie van Kunst

17 juni: Merkencongres

Kalender RCE

Het nieuwe museumbezoek

Cy Twombly's *The Ceiling* (2007-09) in the Louvre © Cy Twombly 2010, Musée du Louvre/ Angèle Dequier

Mededelingen

Een event organiseren/delen

Als u - lid van de vereniging - een event organiseert op het gebied van kunst, cultuur en recht, dan kunt u de uitnodiging desgewenst naar ons sturen. Wij zullen hem in beginsel in onze kalender zetten.

1. Wet- en regelgeving

Er is een herziene versie gepubliceerd van het commentaar op de artikelen 3:86a, 86b en 87a BW. Als iemand een of ander goed verkrijgt (bijv. koopt en overgedragen krijgt) van iemand die niet bevoegd is om over dat goed te beschikken, kan hij vaak aanspraak maken op derdenbescherming. Bij cultuuroederen maken de artikelen 3:86a, 86b en 87a BW, soms vérgaande,

beperkingen op die bescherming. Het commentaar, geschreven door Jeroen Chorus, is het enige bestaande uitvoerige commentaar op deze artikelen. Het maakt deel uit van de *Groene Serie Vermogensrecht* van Wolters Kluwer.

17 februari. Gemeente vernietigt kunstwerk op schoolplein en handelt onzorgvuldig

Een kunstenaar heeft in 1976 in opdracht van de gemeente een kunstwerk gemaakt en geplaatst op een schoolplein. De kunstenaar ontdekte in 2016 toevallig dat het kunstwerk door de school was afgevoerd in 2008. De kunstenaar vordert dat de gemeente het kunstwerk laat reconstrueren en herplaatsen, dan wel dat de gemeente veroordeeld wordt tot betaling van een bedrag van 10.000 euro aan schadevergoeding. Volgens de kunstenaar heeft de gemeente inbreuk gemaakt op zijn persoonlijkheidsrechten en misbruik van bevoegdheid gemaakt door het kunstwerk te laten verwijderen zonder dit met hem te overleggen. De kantonrechter oordeelt onder andere dat de gemeente gegronde reden had om tot verwijdering van het kunstwerk over te gaan, maar wel onzorgvuldig heeft gehandeld door onvoldoende rekening te houden met belangen van de kunstenaar. Er is geen grond voor toewijzing van schadevergoeding.

Bron: boek9.nl

11 februari. Onderzoek ratificatie Faro Verdrag beschikbaar

Demissionair minister Van Engelshoven heeft het rapport 'Cultureel erfgoed van en met iedereen' naar de Tweede Kamer gestuurd ter informatie over onder andere een invoerings- en uitvoeringsagenda als basis voor de ratificatie van het Faro Verdrag. Tevens zijn ook de tussentijdse bevindingen van het programma 'Faro: Erfgoed maak je samen' beschikbaar gemaakt.

Bron: Rijksoverheid

3 februari. Duitse importwetgeving verplicht inbeslagname Romeins cultuurgood tijdens transport

Duitsland heeft een Romeinse buste in beslag genomen dat werd getransporteerd vanuit Amerika naar Oostenrijk. Volgens de Duitse Cultuurgooderen Beschermingswet uit 2016 moet een dergelijk transport een exportvergunning hebben van het bronland. De eigenaar van de buste is een rechtszaak begonnen tegen Duitsland en claimt dat het moeilijk is om van deze buste het land van oorsprong, voorheen onderdeel van het Romeinse Rijk, vast te stellen.

Bron: The Art Newspaper

18 januari. Verenigd Koninkrijk behoudt Artists Resale Right (ARR) na Brexit

Het Verenigd Koninkrijk heeft als onderdeel van de Brexit-deal afgesproken dat het zich zal blijven houden aan de regels van de ARR. De ARR omvat onder andere regels over de verkoopheffingen bij de (door)verkoop van kunstwerken. Door deze afspraak blijft er sprake van een gelijk speelveld in de kunstmarkt tussen landen behorende tot de EU en het Verenigd Koninkrijk.

Bron: Antiques Trade Gazette

8 januari. Nieuwe EU regelgeving bedreigt neonlicht kunst

Vanaf september 2023 zal in de Europese Unie nieuwe regelgeving gelden omtrent het ecologische ontwerp voor verlichting met het doel de verkoop van producten te stoppen die niet voldoen aan de nieuwe normen voor energie-efficiëntie en veiligheid. Deze nieuwe regelgeving zal invloed hebben op de neonlichtkunst. Hierbij maken kunstenaars gebruik van halogene lampen en fluoriserende TL-buizen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6 januari. EU regelgeving over import cultuurgooederen niet aangenomen door VK regering

De regering van het Verenigd Koninkrijk gaat de strikte Europese regelgeving over het importeren van cultuurgooederen niet implementeren. Europese landen dienen voor 2025 onder andere importeurs wettelijk te verplichten om in het bezit te zijn van speciale licenties bij de import van cultuurgooederen. De kunsthandel heeft zich verzet tegen deze maatregelen. Het doel is om de financiering van terroristische organisaties middels handel in cultuurgooederen tegen te gaan.

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [Artnet News](#)

2. Kunsthandel

15 maart. New York senator wil wet voor belastingverhoging ten behoeve van kunstonderwijs

Robert Jackson, senator voor de staat New York, heeft een wetsvoorstel gedaan om de belasting op de verkoop van kunst en antiek via veilinghuizen te verhogen. Met de opbrengsten van de belasting wordt een kunstonderwijsfonds opgezet waarmee dergelijk onderwijs op publieke scholen wordt ondersteund.

Bron: [Artnet News](#)

18 maart. NFT eigenaar van digitale kunst heeft niet per definitie copyrights

Een NFT ('non-fungible token') is een digitale bestand dat wordt gekoppeld aan onder andere een digitaal object, afbeelding of een filmpje. De NFT bestaat sinds 2017, maar wordt steeds populairder. De NFT wordt in de blockchain opgeslagen en iedereen kan zien wie de eigenaar is en hoe de NFT wordt verhandeld. Het digitale kunstwerk van Beeple (Mike Winkelman) werd voor ruim 69 miljoen dollar verkocht via Christie's. NFT eigenaar zijn van een kunstwerk betekent niet dat die persoon ook de copyrights bezit. Je kan als eigenaar niet voorkomen dat anderen de afbeelding van het digitale kunstwerk downloaden en verder verspreiden of gebruiken. Een kunstenaar kan zelf een NFT maken van een eigen gemaakt kunstwerk en deze verkopen en krijgt bij de doorverkoop 10%. Een nadeel van de NFT is dat er bij het aanmaken van een NFT niet gecontroleerd wordt of die persoon wel de echte maker of rechthebbende van het oorspronkelijke werk is. De ontwikkeling van de NFT in de kunst- en antiekmarkt neemt razendsnel toe. Een Amsterdamse antiekhandelaar heeft de NFT's van twee digitale 17^e-eeuwse Delftse vazen te koop aangeboden.

Overige artikelen over NFT's en kunstwerken: [Frankwatching.com](#) en [Artnet News](#) en [Artnet News](#) en [Artnet News](#) en [The Art Newspaper](#)

Bronnen: [NU.nl](#) en [NU.nl](#)

18 februari. Christie's accepteert cryptogeld bij veiling

Eind maart wordt een werk van de kunstenaar Mike Winkelman, maker van digitale kunst, geveild door Christie's. Het veilinghuis heeft aangegeven dat het Ethereum zal accepteren. Ethereum (Ether) is cryptogeld en wordt voor het eerst door Christie's als een geldige betaling geaccepteerd. Christie's vergoeding voor de veiling moet echter (nog) wel in US dollars worden betaald.

Bronnen: [Bloomberg](#) en [Smithsonian Magazine](#) en [The Art Newspaper](#)

10 februari. Christie's Parijs verkoopt pre-Colombiaanse objecten ondanks zorgen authenticiteit

Christie's claimt de rechtmatigheid van de verkoop van 36 pre-Colombiaanse objecten. De objecten hebben, ondanks geuite klachten over de authenticiteit door het Nationale Instituut voor Antropologie en Geschiedenis in Mexico, op de veiling 2,5 miljoen euro opgebracht. Deze erfgoedorganisatie heeft aan Christie's het verzoek gedaan om 30 objecten van de veiling terug te trekken omdat de werken onderdeel zijn van Mexicaans erfgoed. Ook drie objecten zouden nep zijn. Christie's heeft aangegeven dat het intensief samenwerkt met Central Office for the Fight against Trafficking in Cultural Goods en met het Franse Conseil des Ventes Volontaires en dat het geen bewijs had ontvangen dat de objecten onrechtmatig verkocht zouden worden of nep zouden zijn.

Bron: [Artnet News](#)

27 januari. TEFAF verplaatst naar september

TEFAF Maastricht is vanwege de maatregelen rondom de coronacrisis verplaatst naar 11 t/m 19 september. De kunstbeurs zal zowel fysiek in Maastricht, alsook online plaatsvinden. Art Basel zal dit jaar in Basel plaatsvinden van 23 t/m 26 september. Andere kunstbeurzen overwegen ook verplaatsing naar het najaar, waaronder de PAN Amsterdam

Bron: [Artnet News](#)

20 januari. Frankrijk herzielt regelgeving ten behoeve van kunsthandel

Frankrijk heeft op 1 januari 2021 de regelgeving omtrent de export van cultuurgoederen aangepast om de kunsthandel te bevorderen. De financiële waarde van cultuurgoederen waarvoor een exportvergunning nodig is, is verhoogd. Door deze aanpassing hebben schilderijen die ouder zijn dan 50 jaar geen exportvergunning nodig zolang de waarde ervan niet hoger is 300.000 euro. Sculpturen die ouder dan 50 jaar zijn hebben geen exportvergunning nodig indien zij niet hoger gewaardeerd worden dan 100.000 euro. Voor archeologische objecten geldt de waarde niet hoger dan 3.000 euro.

Bron: [Artnet News](#)

7 januari. Galerie start rechtszaak tegen investeerder en rechter van hooggerechtshof New York

Shchukin Galerie eist van Paul Goetz, rechter van het hooggerechtshof in New York, dat hij een geheime brief dient vrij te geven die de locatie bevat van vijf beroemde schilderijen van Russische schilders met een totale waarde van 60 miljoen US dollar. De galerie wil toegang tot de locaties zodat het de schilderijen kan inspecteren, conserveren en verzekeren. Goetz weigert deze locaties bekend te maken omdat de galerie niet de juiste eigendomsdocumentatie heeft kunnen overhandigen. De schilderijen zijn volgens de galerie meegenomen door een investeerder, Iseev, die vier jaar geleden de schilderijen zou verkopen. Deze verkopen zijn niet door gegaan en de schilderijen zijn nooit geretourneerd aan Shchukin Galerie.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6 januari. Amerikaanse anti-fraude wetgeving beïnvloedt kunstmarkt

In Amerika is nieuwe regelgeving aangenomen waardoor antiekhandelaren verplicht zullen worden om te voldoen aan de voorwaarden van de Wet op het Bankgeheim (*Bank Secrecy Act*). Deze voorwaarden houden onder andere in dat zij procedures moeten implementeren waarbij de 'ultimate beneficial owner' ('UBO') van een private vennootschap geïdentificeerd dient te worden. De identiteiten van deze UBO's blijven vaak bij transacties in de antiek- en kunsthandel verborgen. De angst bestaat dat deze verplichtingen ook zullen gaan gelden voor kunsthandelaars in Amerika.

Bron: [Artnet News](#)

3. Criminaliteit

3 maart. Grote vondst gestolen kunstwerken in Zweden

Bij een inval in een appartement in Stockholm zijn gestolen werken van onder andere Picasso, Warhol en Chagall gevonden. De Zweedse en Spaanse politie deed al geruime tijd onderzoek naar een criminele bende. Er wordt nu onderzoek gedaan naar de achtergrond van de kunstwerken.

Bron: [NU.nl](#)

23 februari. Staatsmuseum Zuidoost Sulawesi beroofd van eeuwenoude objecten

De Jakarta Post maakt bekend dat het kunstmuseum Zuidoost Sulawesi in Kendari, Indonesië beroofd is van 668 opgeslagen eeuwenoude objecten die in de afgelopen jaren door Nederland aan het land zijn teruggegeven. Tussen 2015 en 2019 heeft Nederland ongeveer 1500 objecten geretourneerd die zijn opgeslagen in onbeveiligde depots. De 668 objecten zijn nog niet teruggevonden.

Bron: [Jakarta Post](#)

3 februari. Oostenrijkse overheid op zoek naar 21 werken verdwenen uit Benedictijns klooster

De politie in Oostenrijk is een onderzoek gestart naar de diefstal van in totaal 50 werken, waaronder schilderijen en antieke objecten uit de collectie van het klooster in Kremsmünster. De vermissing werd vorig jaar bekend na de uitvoering van een routine inventarisatie. De man die wordt verdacht met deze diefstal te maken te hebben is een voormalige priester van het klooster. Deze voormalige priester was van 1997 tot 2017 verantwoordelijk voor het beheer van de collectie. Hij had geen toestemming om onderdelen van de collectie te verkopen. Er zijn weer werken uit deze collectie teruggevonden bij kunsthandelaars en privé-verzamelaars. Op dit moment missen er nog 21 werken.

Bron: [Artnet News](#)

28 januari. Openbaar aanklager Zwitserland sluit onderzoek naar kunsthandelaar Yves Bouvier

Na twee jaar onderzoek naar de vermoedelijke frauduleuze handelingen van kunsthandelaar Yves Bouvier, heeft de openbaar aanklager in Zwitserland het onderzoek gesloten. De Russische Dmitry Rybolovlev had in 2015 een aanklacht tegen Bouvier ingediend onder andere wegens fraude en witwassen. Tegen de beslissing van de openbaar aanklager kan binnen 10 dagen beroep worden gedaan. Het is onbekend of Rybolovlev dit daadwerkelijk zal gaan doen.

Bron: [Artnet News](#)

19 januari. Gestolen kopie Salvator Mundi gevonden in Napels

De Italiaanse politie heeft bij een inval in een appartement in Napels een 16^e-eeuwse kopie van het schilderij Salvator Mundi aangetroffen. Deze kopie, waarvan het origineel door Leonardo da Vinci is geschilderd, wordt vermoed te zijn gemaakt door een leerling van Da Vinci. Deze kopie is in 2020 gestolen uit het San Domenico Maggiore Museum in Napels. De bewoner van het appartement is opgepakt.

Bron: [The Art Newspaper](#)

13 januari. Israelische autoriteiten vinden duizenden geroofde archeologische objecten

De Israëlische autoriteiten hebben grote verzamelingen 11^e-eeuwse geroofde archeologische objecten gevonden. Deze objecten, zoals gouden munten en beelden van brons en klei, komen oorspronkelijk uit Afrika en Zuid-Amerika. De autoriteiten hebben drie antiekhandelaars opgepakt die worden verdracht van het verhandelen van deze zaken. De politie is een onderzoek gestart naar de diefstal ervan.

Bron: [Smithsonian Magazine](#)

4. Musea**9 maart. Directeur Metropolitan Museum of Art bevestigt betaling personeelskosten met opbrengst verkoop kunstwerken**

Max Hollenstein, directeur van het Met, heeft bevestigd dat de opbrengst van verkochte kunstwerken uit de collectie zullen worden gebruikt om personeelskosten te betalen. Hollenstein zegt dat er per definitie niet meer kunstwerken van de collectie verkocht zullen gaan worden. De uiteindelijke verkopen zullen transparant zijn en worden aangeboden op publieke veilingen. De verruimde mogelijkheden voor het gebruik van de opbrengsten van verkopen door musea gelden tot april 2022, en zijn onderdeel van grote discussie in Amerika.

Bronnen: [Artnet News](#) en [The Art Newspaper](#) en [New York Times](#)

26 februari. Galeriers in Londen en Dublin maken afspraken over nalatenschap van kunstverzamelaar Hugh Lane

Hugh Lane bezat meesterwerken van Renoir, Manet, Monet en Degas. Hij overleed in 1915 toen het schip de Lusitania door een Duitse onderzeeër tot zinken werd gebracht. In zijn testament stond dat de National Gallery in Londen de meesterwerken zou ontvangen. Echter, in het bureau van Lane vond men een ongesigneerde codicil waarin hij schreef dat de werken naar Dublin moesten worden gebracht. Sinds het overlijden van Lane is dit onderwerp van een conflict geweest tussen Engeland en Ierland. Nu hebben de National Gallery en de Hugh Lane Gallery met elkaar afgesproken hoe lang en welke kunstwerken zullen roteren tussen de musea en hoe zij intensiever gaan samenwerken.

Bron: [The Art Newspaper](#)

18 februari. Louvre 'vernietigt' plafondschildering van kunstenaar

De Cy Twombly Stichting begint een rechtszaak tegen het Louvre in Parijs wegens 'vernietiging' van een plafondschildering van Cy Twombly. Het Louvre heeft de zaal (de Salle des Bronzes) met de plafondschildering gerenoveerd zonder de stichting hierover te consulteren. Bij de renovatie is het plafond niet aangetast. De stichting claimt dat de veranderingen aan de muren - die van wit naar dieprood zijn gekleurd, en de veranderde objecten in de vitrines, het werk van Cy Twombly heeft veranderd en daardoor vernietigd. Het Louvre claimt dat het niet verplicht is om de stichting te consulteren over renovaties in deze zaal. Het Louvre heeft aangegeven de renovatie niet ongedaan te maken omdat Cy Twombly ten tijde van het maken van zijn plafondschildering zou zijn geïnformeerd over de mogelijkheid dat de inrichting van de zaal kan veranderen.

Bronnen: [Artnet News](#) en [The Art Newspaper](#)

3 februari. Deskundige waarschuwde Getty Museum over recent aangekochte valse Gauguin

In 2002 is het Getty Museum in Los Angeles drie maanden na de aanschaf van het beeld *Hoofd met horens* door een deskundige gewaarschuwd dat het om een vervalsing ging. Het museum heeft het werk voor 4 miljoen dollar gekocht van de Wildenstein Galerie. De galerie weigert de documenten over de oorsprong van het beeld vrij te geven, maar zegt dat het beeld is gekocht van een Zwitser. Het beeld is nu opgeslagen in het Getty Museum.

Bron: [The Art Newspaper](#)

30 januari. Russische kunsthandelaar claimt valsheid werken in Fabergé tentoonstelling

Kunsthandelaar Andre Ruzhnikov beschuldigt in een open brief de Hermitage in St. Petersburg van het tentoonstellen van nep werken van Fabergé uit de collectie van Alexander Ivanov, een Russische oligarch. De Hermitage zegt dat: "iedere tentoonstelling een onderzoeksproject is. Technische analyse is onderdeel van het onderzoeksprogramma van het museum en wordt uitgevoerd met toestemming van de eigenaren. Het resultaat van deze onderzoeken worden later gedeeld."

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [Artnet News](#)

22 januari. Allard Pierson Museum heeft illegale vaas in collectie

Het Allard Pierson Museum heeft bekend gemaakt dat het een Griekse vaas in illegaal bezit heeft. Een foto van de vaas is gevonden in het archief van de veroordeelde handelaar Giacomo Medici die is veroordeeld voor illegale handel in oudheden. Sinds 2003 bevindt de vaas zich in de collectie van het museum.

Bron: [NRC Handelsblad](#)

11 januari. Turkse autoriteiten stoppen met de Islamitische gebeden in het voormalige Chora museum

In augustus van vorig jaar besloot de Turkse regering om de Chorakerk, waarin het Chora museum gehuisvest was, om te zetten naar een moskee. Deze beslissing was voor velen controversieel, onder andere omdat de beroemde fresco's en mozaïken tijdens gebed zouden worden afgedekt. Verschillende renovaties en bijeenkomsten waren gepland, maar deze zijn door de Turkse overheid stopgezet. Het is niet bekend wanneer dit gebouw weer open zal gaan.

Bron: [The Art Newspaper](#) en [Artnet News](#)

5. Restitutie

24 maart. Schotse universiteit geeft Benin bronzen beeld terug aan Nigeria

De Universiteit van Aberdeen retourneert het bronzen beeld aan Nigeria dat door Engelse soldaten in 19e- eeuwse koloniale periode is geroofd uit Benin. Het beeld is één van de vele objecten die door Engelse soldaten uit het Afrikaanse gebied zijn geroofd. De universiteit had het beeld in 1957 op een veiling gekocht. De universiteit is het eerste instituut dat een Benin bronzen beeld teruggeeft aan Nigeria. De Nigeriaanse minister van Cultuur noemt de teruggave "de eerste stap in de goede richting".

Bron: [Artnet News](#)

23 maart. Toezegging Duitsland teruggave Benin bronzen beeld

De Duitse autoriteiten hebben aangekondigd een Benin bronzen beeld terug te geven aan Nigeria.

Duitsland en Nigeria komen op korte termijn overeen dat Duitse archeologie experts Nigeria gaan helpen bij opgravingen en museummedewerkers zullen trainen. En er wordt geholpen bij de bouw van een nieuw museum in Benin City. Het is bekend dat ongeveer 25 Duitse musea geroofde voorwerpen uit Benin in hun collectie bezitten. Sinds 1960 is de Nigeriaanse overheid bezig om de geroofde objecten uit Benin terug te krijgen. De verwachting is dat andere musea in Europa ook deze roofkunst zullen restitueren aan Nigeria. Uit onderzoek is gebleken dat van 114 voorwerpen in Nederlandse musea is bewezen dat zij zijn geroofd uit Afrika.

Bronnen: [NRC Handelsblad](#) en [De Volkskrant](#)

15 maart. Frankrijk retourneert Klimt aan Joodse erfgenamen

Het schilderij *Rosiers sous les arbres* (Rozen onder de bomen) (1904-05) van Gustav Klimt, dat op dit moment hangt in het Musée d'Orsay, zal worden teruggegeven aan de erven van de oorspronkelijk Oostenrijkse eigenaar Eleonore Stiasny. Stiasny verkocht in 1938 het schilderij onder dwang en voor een lage prijs aan Philipp Häusler die gelieërd werd aan de nazi's. Frankrijk had het schilderij in 1980 gekocht van Herta Blümel, de partner van Häusler.

Bron: [The Art Newspaper](#)

13 maart. Demissionair minister Van Engelshoven neemt deel advies naziroofkunst over

Van Engelshoven heeft de Tweede Kamer laten weten dat zij gedeeltelijk het advies overneemt van de Raad voor Cultuur over het doorvoeren van een ruimhartiger beleid ten aanzien van het teruggeven van door nazi's geroofde kunstwerken aan de rechtmatige eigenaren. Het belang van een kunstwerk voor een Nederlandse museumcollectie mag hierbij geen rol meer spelen. Ook wordt niet meer gekeken of iemand tussen 1933-1945 zonder kwade bedoelingen het werk heeft verworven. Van Engelshoven heeft ten aanzien van het herkomstonderzoek van naziroofkunst laten weten dat er niet voldoende budget beschikbaar is.

Bron: [NU.nl](#)

19 februari. Gemeente Amsterdam vraagt Restitutiecommissie om herbeoordeling advies teruggave Kandinsky

De gemeente Amsterdam heeft aangegeven dat zij graag wil dat de Restitutiecommissie een herbeoordeling gaat uitvoeren over het teruggaveverzoek van de erven Lewenstein van het schilderij, *Bild mit Häusern* van Wassily Kandinsky. Sinds 2013 proberen de erven het schilderij van het Stedelijk Museum terug te krijgen en in 2018 oordeelde de Restitutiecommissie dat het Stedelijk Museum dat niet hoefde te doen. De gemeente Amsterdam onderschrijft de bevindingen van het rapport van de commissie Kohnstamm over de teruggave van roofkunst. De erven Lewenstein moeten wel meewerken aan de herbeoordeling door de Restitutiecommissie. De familie heeft inmiddels aangegeven in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak van 16 december 2020 van de rechtbank Amsterdam.

Bronnen: [Het Parool](#) en [Het Parool](#) en [Artnet News](#)

5 februari. Duitsland komt met nieuwe wet die teruggave naziroofkunst vergemakkelijkt

Duitsland staat op het punt een nieuwe wet aan te nemen die ervoor zorgt dat geroofde kunstwerken door de nazi's makkelijker terug kunnen worden gegeven aan de rechtmatige Joodse eigenaren. Deze wet volgt op de weigering van diverse stichtingen in Duitsland om geroofde kunstwerken te retourneren. De wet moet alleen nog worden goedgekeurd door het Parlement.

Bron: [The Art Newspaper](#)

4 februari. Van Engelshoven steunt teruggave verzoeken koloniale cultuurobjecten

Van Engelshoven heeft bekend gemaakt dat er jaarlijks 500.000 euro vrij zal worden gemaakt om de commissie te ondersteunen die teruggaveverzoeken van koloniale cultuurobjecten gaat beoordelen. Daarnaast worden gesprekken gestart met Indonesië, Suriname en de Caribische eilanden over teruggave van koloniale cultuurobjecten. Cultuurobjecten die niet geroofd zijn, maar wel een bijzondere betekenis voor het land van oorsprong hebben, kunnen ook worden teruggegeven. Bij de beoordeling van een dergelijk verzoek vindt wel een 'belangenafweging' plaats. De Molukse gemeenschap in Nederland heeft aangegeven bezwaar te maken tegen teruggave van Molukse kunstvoorwerpen en objecten aan Indonesië.

PersberichtStukken Tweede Kamer en Kamerbrief

Bronnen: [NU.nl](#) en [NU.nl](#) en [The Art Newspaper](#) en [NU.nl](#)

3 februari. Amerikaans hooggerechtshof staat claim van Joodse erfgenamen op Guelph collectie niet toe

Het Amerikaanse hooggerechtshof heeft besloten dat Duitsland via het Amerikaanse rechtssysteem niet kan worden aangeklaagd door de Joodse erfgenamen van de Guelph collectie. De Guelph collectie, bestaande uit 42 zilveren objecten en met een geschatte waarde van 250 miljoen US dollar, werd tijdens WO II onder druk verkocht aan de nazi's. De collectie wordt nu beheerd door het Berlijns Museum van Decoratieve Kunst.

Bron: [Artnet News](#)

1 februari. Dochter van kunstverzamelaar retourneert geroofde antieke objecten aan Cambodja

De dochter van kunsthandelaar Douglas Latchford, die handelde in antieke objecten van de Khmer, geeft antieke objecten ter waarde van 50 miljoen dollar terug aan Cambodja. Deze objecten worden vermoed te zijn gesmokkeld en geroofd uit het land van oorsprong. Latchford was voor smokkel aangeklaagd door de Amerikaanse rechter, maar hij overleed vorig jaar zomer. Het betreft een teruggave van 125 antieke objecten.

Bronnen: [Artnet News](#) en [The Art Newspaper](#)

29 januari. Het Bijbels Museum Washington retourneert 5000 Egyptische objecten

Het Bijbels Museum in Washington heeft 5000 objecten uit Egypte teruggegeven die illegaal uit dit land zijn gesmokkeld. De objecten zijn onder andere begrafenismaskers, portretten van overledenen, stenen beelden en manuscripten. Ook heeft het Bijbels Museum aangegeven dat het meer dan 8000 objecten van klei gaat teruggeven aan het Irak Museum in Baghdad.

Bron: [Artnet News](#)

13 januari. Tekening van Spitzweg uit 'Gurlitt collectie' geretourneerd aan Joodse erfgenamen

Een tekening van Carl Spitzweg die door de nazi's in 1939 werd geroofd van Henri Hinrichsen, een Joodse muziekproducent en philanthropist, is teruggegeven aan Hinrichsen's erfgenamen. De tekening is gevonden in 2012 als onderdeel van de zogeheten 'Gurlitt collectie'. Het is het veertiende werk van de 'Gurlitt collectie' dat aan de rechtmatige eigenaren is geretourneerd.

Bron: [The Art Newspaper](#)

12 januari. Boete en voorwaardelijke straf voor activisten die beeld meenamen uit museum

De politierechter heeft Mwazulu Diabanza, die wordt beschouwd als de leider van de groep activisten die in september 2020 een grafbeeld uit Congo meenam uit het Afrika Museum Berg en Dal, een voorwaardelijke celstraf opgelegd van 2 maanden. De andere vier betrokken activisten krijgen een voorwaardelijke celstraf van een maand. De activisten moeten ook een boete betalen van 250 euro. De politierechter begrijpt het doel van de activisten – het vragen van aandacht voor de koloniale roofkunst – maar het doel rechtvaardigt niet het middel, namelijk het wegnemen van een kunstvoorwerp uit een museum. Volgens de rechter hadden de activisten op een andere manier aandacht moeten vragen voor hun zaak. Diabanza heeft aangegeven de acties te blijven uitvoeren en kijkt naar musea in Spanje, Portugal, Duitsland, Engeland en het Vaticaan.

Uitspraak rechter

Bronnen: [Artnet News](#) en [NU.nl](#) en [The Guardian](#)

5 januari. Duitsland ontwikkelt app om geroofd cultureel erfgoed te identificeren

Duitsland investeert in de ontwikkeling van een app met beeldherkende software om geroofd cultureel erfgoed te identificeren en om samen te werken met internationale organisaties. De app, KIKU genaamd, wordt halverwege 2021 verwacht. Door de beeldherkende software kunnen objecten op foto's worden geanalyseerd en eventueel gekoppeld worden aan objecten die gestolen zijn van archeologische vindplaatsen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

6. Uitingenvrijheid

1 maart. Kunstenaars ondersteunen protesten in Myanmar

Kunstenaars protesteren samen met de bevolking van Myanmar tegen de arrestatie van Aung San Suu Kyi door het leger van Myanmar. Kunst speelt een grote rol in deze protesten. Kunstenaars proberen geld in te zamelen met de verkoop van hun kunstwerken en creëren 'protestkunst' om de burgerbevolking ondersteuning te bieden.

Bron: [The Art Newspaper](#)

26 februari. Amnesty International rapport noemt onderdrukking van kunstenaars in Belarus

Volgens een [rapport](#) van Amnesty International worden kunstenaars, acteurs, muzikanten en dichters door de heersende president Lukashenko onderdrukt. Sommigen zijn ontslagen en anderen zijn gevangen gezet, verdwenen en gemarteld. Dit rapport valt samen met de rechtszaak tegen Viktor Babariko, een belangrijke kunstverzamelaar die de ambitie heeft geuit om president te worden. Hij wordt verdacht van fraude van 430 miljoen dollar. Velen denken dat de achtergrond van dit proces politiek gemotiveerd is.

Bron: [The Art Newspaper](#)

4 februari. Turkije schendt vrijheid van meningsuiting kunstenaar

De Britse kunstenaar Michael Dickinson werd in 2010 veroordeeld en beboet voor het beledigen van de Turkse president Erdogan. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft [geoordeeld](#) dat met deze Turkse veroordeling en straf, het recht van de kunstenaar op vrije meningsuiting is geschonden.

Bron: [Artnet News](#)

2 februari. Vijf Turkse studenten gearresteerd wegens kunstwerk met LGBTQ thema

Tijdens de protesten tegen de benoeming van Melih Bulu als de nieuwe rector van de Bogazici Universiteit in Istanbul zijn vijf studenten gearresteerd die als protest een kunstwerk tentoonstelden met een LGBTQ thema. Er bestaat kritiek op de benoeming van Bulu als rector vanwege zijn vermoedelijke nauwe banden met Erdogan terwijl de universiteit bekend staat vanwege de mogelijkheid voor het uitvoeren van liberale kunstvormen. Tijdens demonstraties tegen de arrestatie van de vijf studenten zijn veel mensen opgepakt.

Bron: [The Art Newspaper](#)

28 januari. Actievoerders en kunstenaars in Cuba opgepakt

De bekende Cubaanse kunstenaar Tania Bruguera en actievoerders van de groep 27N zijn in Havana gearresteerd bij een protest bij het ministerie van Cultuur. De actievoerders eisten aftreding van de minister van Cultuur Alsonso en protesteerden tegen Decreet 349. Dit decreet verplicht kunstenaars tot het aanvragen van een vergunning voor het creëren en tentoonstellen van hun kunstwerken. Dit is volgens de actievoerders een schending van de vrijheid van meningsuiting.

Bronnen: [The Art Newspaper](#) en [The Art Newspaper](#)

14 januari. Eerste kunstenaar in Rusland bestempeld als ‘buitenlandse agent’

De feministische kunstenaar Darya Apakhonchich uit St. Peterburg is de eerste kunstenaar die middels nieuwe Russische wetgeving is bestempeld als ‘buitenlandse agent’. Sinds 30 december 2020 geldt de nieuwe wetgeving in Rusland waardoor individuen die geld ontvangen van buitenlandse organisaties en die participeren in politieke activiteiten als ‘buitenlandse agent’ kunnen worden gelabeld.

Bron: [The Art Newspaper](#)

7. Overig nieuws

17 maart. Vermont University moet rassistische muurschildering bedekken

De rechter in Vermont heeft beslist dat de universiteit de rassistische muurschildering binnen het universiteitsgebouw moet bedekken. Op deze muurschildering, genaamd ‘*The Underground Railroad, Vermont and the Fugitive Slave*’, gemaakt in 1993 door Samuel Kerson, wordt het bouwen van het ondergrondse spoor uitgebeeld waarbij zwarte slaven als karikaturen worden afgebeeld en witte mensen worden geïdealiseerd. De muurschildering vernietigen zou in strijd zijn met de federale regeling dat vernietiging van kunstwerken verbiedt zonder toestemming van de kunstenaar.

Bron: [The Art Newspaper](#)

17 maart. Italiaanse hooggerechtshof weerhoudt Steve Bannon van het stichten van een rechtse school in oud klooster

Steve Bannon mag van de Italiaanse rechter geen rechtse school, Digitanis Humanae Instituut genaamd, oprichten in het 800 jaar oude klooster van Trisultiin. De Italiaanse overheid mag de huurovereenkomst met Bannon, waarbij Bannon het klooster 19 jaar kon huren, opzeggen. Volgens de overheid en de rechter is Bannon in het proces van het huren van het klooster niet eerlijk geweest over de bedoelingen van de school.

Bron: [Artnet News](#)

8 februari. Familieruzie over verkoop Rembrandt

In 2015 werd een schilderij van Rembrandt uit zijn tienerjaren (1624-25) ontdekt op een kleine veiling in New Jersey. Het schilderij, *Bewusteloze Patient* genaamd, is vervolgens via een Franse galerie terechtgekomen bij Thomas Kaplan. Kaplan staat bekend als de kunstverzamelaar met de grootste Rembrandt privé collectie. Jay Rappoport klaagt nu zijn familieleden aan wegens fraude en samenzwering omdat volgens hem het schilderij onrechtmatig uit de kelder van zijn grootvader is gehaald. Rappoport klaagt ook Kaplan aan en eist het schilderij terug of wil financieel gecompenseerd worden.

Bron: [The Art Newspaper](#)

1 februari. Spaanse overheid betaalt erfgename vermogen voor behoud collectie

De Spaanse overheid gaat kunstverzamelaar Carmen Cervera 7,9 miljoen dollar per jaar betalen om haar privé collectie voor de komende 15 jaar in Spanje te houden. De collectie van Cervera bevat werken van Rodin, Gauguin, Van Gogh en wordt geschat op een waarde van 1 miljard dollar. De werken blijven hierdoor in het Nationale Museum Thyssen-Bornemisza in Madrid waar zij sinds 1999 verblijven.

Bronnen: [Artnet News](#) en [The Art Newspaper](#)

19 januari. Uitbetaling verzekeraars Verenigd Koninkrijk wegens pandemie geen vanzelfsprekendheid

De rechter in het Verenigd Koninkrijk oordeelde in september vorig jaar dat verzekeraars verschillende organisaties, zoals galeries en musea, onder bepaalde omstandigheden moeten vergoeden voor het verlies ontstaan vanwege de gevolgen van de pandemie. De verzekeraars gingen tegen deze uitspraak in beroep. De uitspraak van het hooggerechtshof blijft in het voordeel voor de galeries en musea, echter de uitspraak betekent niet een vanzelfsprekende vergoeding. De organisaties moeten hun polis zeer goed controleren en bekijken of ze voldoen aan de voorwaarden voor vergoeding.

Bron: [The Art Newspaper](#)

13 januari. Graffiti kunstenaar klaagt kledingbedrijf aan voor stelen kenmerkend motief

Leonard McGurr, bekend als graffiti kunstenaar Futura, klaagt het bedrijf The North Face aan voor het illegaal kopiëren van zijn kenmerkende motief in hun kleding. Volgens de kunstenaar gebruikt het kledingbedrijf zijn motief in 2019 in de kledinglijn genaamd 'FUTURELIGHT'. The North Face heeft geen commentaar gegeven op de aanklacht.

Bron: [Artnet News](#)

Opmerkelijk

8 februari. Raadsleden Amsterdam stellen verkoop kunstwerken Stedelijk Museum Amsterdam voor

Twee raadsleden uit de Amsterdamse gemeenteraad stellen de verkoop voor van kunstwerken in gemeentebesit om de cultuursector in Amsterdam te ondersteunen. Volgens raadslid Van Soest zouden kostbare kunstwerken verkocht kunnen worden die in de depots liggen opgeslagen. Volgens raadslid Boomsma zou een 'lelijke en oninteressante' Lichtenstein verkocht kunnen worden. Volgens Van Haersma Buma, de voorzitter van de Commissie Collectie Nederland, bewijzen deze

voorstellen de noodzaak van overheidsbescherming van kunstbezit, ook bij lagere overheden. De discussie rondom ontzamen door rijks- en gemeentemusea blijft een onderwerp van discussie.

Overige berichten: [NRC Handelsblad](#) en [NRC Handelsblad](#) en [NRC Handelsblad](#)

Bron: [NRC Handelsblad](#)

15 januari. Nieuwe Google Kunst & Cultuur platform

Het platform genaamd '*Preserving Egypt's Layered History*' van Google Kunst & Cultuur toont Egyptische archeologische schatten en cultuuroeften. Het is nu mogelijk om online tours te volgen door onder andere eeuwenoude tombes en moskeeën en kloosters. Daarnaast zijn de verhalen te beluisteren over de renovatie van verschillende archeologische vindplaatsen.

Bron: [The Art Newspaper](#)

U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u lid bent van de VKCR. Mocht u deze nieuwsbrief niet op prijs stellen dan kunt u zich afmelden voor toekomstige nieuwsbrieven via [deze link](#), of door een email te sturen naar nieuws.vkcr@gmail.com. Vragen, aanbevelingen, evenementen en opmerkingen kunnen gericht worden aan Laurens Kasteleijn en Marilix Beernink, namens de redactie.